

O D E Š L I

JETTE LEWINSKY HAAPASAARI (1948 - 1998)

Původem dánská, dlouhodobě ve Finsku žijící bryoložka zemřela 12. listopadu 1998 po dlouhé zákeřné chorobě, se kterou bojovala téměř 10 let. Své působení započala v botanickém muzeu v Kodani, kde pracovala na muzejním projektu bryoflorý Grónska (zpracovala např. rody *Leskeela*, *Pseudoleskeela* a *Orthotrichum*). Posledně zmíněnému, velmi obtížnému rodu se začala věnovat taxonomicky a záhy se stala uznávaným odborníkem na celosvětové úrovni. Studie tohoto rodu (a celé č. Orthotrichaceae) byly hlavní náplní práce během jejího působení ve Finsku (Kuopio), kam následovala svého manžela. Řada studií věnovaných taxonomii tohoto rodu, množství popsaných taxonů, přednášek a kurzů jí zajistilo trvalé spojení s tímto rodem.

Jiří Vaňa

R Ů Z N Ě

R E C E N Z E

Nyholm, E.: *Illustrated Flora of Nordic Mosses. Fasc. 4. - Nord. Bryol. Soc., Copenhagen and Lund.*

Všechny bryology jistě potěší zpráva o tom, že vyšel čtvrtý svazek nového přepracovaného vydání oblíbené Ilustrované flóry severských mechů od Elsy Nyholmové. Jsou v něm zahrnuty následující čeledi (čísla v závorkách udávají počet rodů): *Aulacomniaceae* (1), *Meesiaceae* (3), *Catoscopiaceae* (1), *Bartramiaceae* (5), *Timmia* (1), *Encalyptiaceae* (1), *Grimmiaceae* (4), *Ptychomitraceae* (2), *Hedwigiaceae* (1), *Orthotrichaceae* (4).

Při srovnání s původním vydáním je nápadná řada změn odražejících nové taxonomické pojetí jednotlivých skupin. Obvykle z toho vyplývá zvětšení počtu rozlišovaných druhů. Vzpomeňme některé nastalé změny. U rodů *Bartramia* a *Timmia* se počty druhů zvětšily o jeden. Rod *Encalyptia* čítá oproti původním deseti nyní 17 druhů. Nově je H.H. Blomem zpracován r. *Schistidium*, ve kterém je namísto původních šesti rozlišováno 38 druhů. Oproti nedávno vyšlé monografii komplexu *Schistidium apocarpum* (Blom 1996, Bryoth. Bibl.) je toto zpracování bohatší o skupinu *Rivulare* (5 druhů), druh *S. holmenianum* a nově popsaný druh *S. crenulatum*. Provedení revize této skupiny v dalších oblastech pravděpodobně nastolí nové otázky, z nichž může vyplynout další zvýšení počtu rozlišovaných druhů. případně

i změna pojetí druhu u tohoto rodu. U r. *Grimmia* je oproti původním 24 druhům uvedeno druhů 29. Také u r. *Racomitrium* se zvýšil počet druhů z původních 8 na 15. V r. *Hedwigia* je zahrnut také nově rozlišovaný druh *H. stellata* Hedenäs. Řád *Orthotrichales* zpracovala J.Lewinski-Haapasaari. Nastaly zde tyto změny: u rodu *Ulota* se počet druhů o jeden snížil, protože druh *U. bruchii* je chápána pouze jako taxon *U. crisa* var. *norvegica*. Rod *Orthotrichum* se rozrostl o druhy *O. obtusifolium* a *O. gymnostomum*, v dřívějším vydání řazené do r. *Stroemia*. Přibyl druh *O. pellucidum*. Oproti tomu dříve uváděný druh *O. limprichtii* je nyní považován za synonymum *O. cupulatum*.

V novém vydání přibyla řada druhů, které mají pochopitelně nová vyobrazení. Původní obrázky jsou v poněkud zlepšené technické kvalitě a mnohde doplněny o některé detaily.

Knihu je možno doporučit našim bryologům, protože složení naši mechové flóry je až na některé druhy vázané pouze na severské oblasti dosti podobné.

Ivan Novotný